

Hvat er AD(H)D?

KJARNUEYÐKENNI, TÍTTLEIKI, ORSØKIR, KOMORBIDITETUR, ÁRIN

Hvat er ADHD

Attention Deficit / Hyperactivity Disorder er eitt nevrologískt menningarólag, ávirkan gjögnum lívið

... ið viðførir avbjóðingar við:

- Uppmerksemi
- Hyperaktiviteti
- Impulsiviteti

- Ofta hava eyðkennini verið sjónlig heilt frá barnið var lítið (byrjunaraldur < 7 ár).
- Eyðkennini skulu vera til staðar í fleiri ymiskum samanhangum (í skúlanum, heima, til kanning)
- Eyðkennini skulu vera atvold til avbjóðingar fyri barnið

Kjarnueyðkenni

Óuppmerksemi	Impulsivitur	Hyperaktivitetur
Ringt at fasthalda fokus í longri tíð	Busar út við t.d. svari	Óró í hondum, fótum/ fumlar/pilkar
Yvirsær smálutir	Ringt at bíða eftir tórni	Reisir seg ofta upp
Fullførir ikki uppgávur/aktivitetir	Avbrýtur onnur tos ella spæl	Rennur/klintrar
Víkir frá krevjandi aktivitetum	Órógvar onnur	Ringt við at binda frið ella spæla friðarligt
Gloymir, missur burtur	Handlar óumhugsað ella uttan fyrilit	Er “altíð í gongd”
Blíva løtt avleidd	Fær nógv hugskot	Tosar nógv

Hetta sær barni við ADHD

Hetta síggja vanlig børn

Trý ymisk sløg

- ADHD – Hyperaktiva typan: Hyperaktivitet og impulsivitet
- ADHD – Tann samansetta typan: uppmerksemi, hyperaktivitet og impulsivitet
- ADD - Tann óuppmerksama typan

sernám

NÁMSFRÓDLIG OG SÁLARFRÓDLIG
RÁÐGEVING

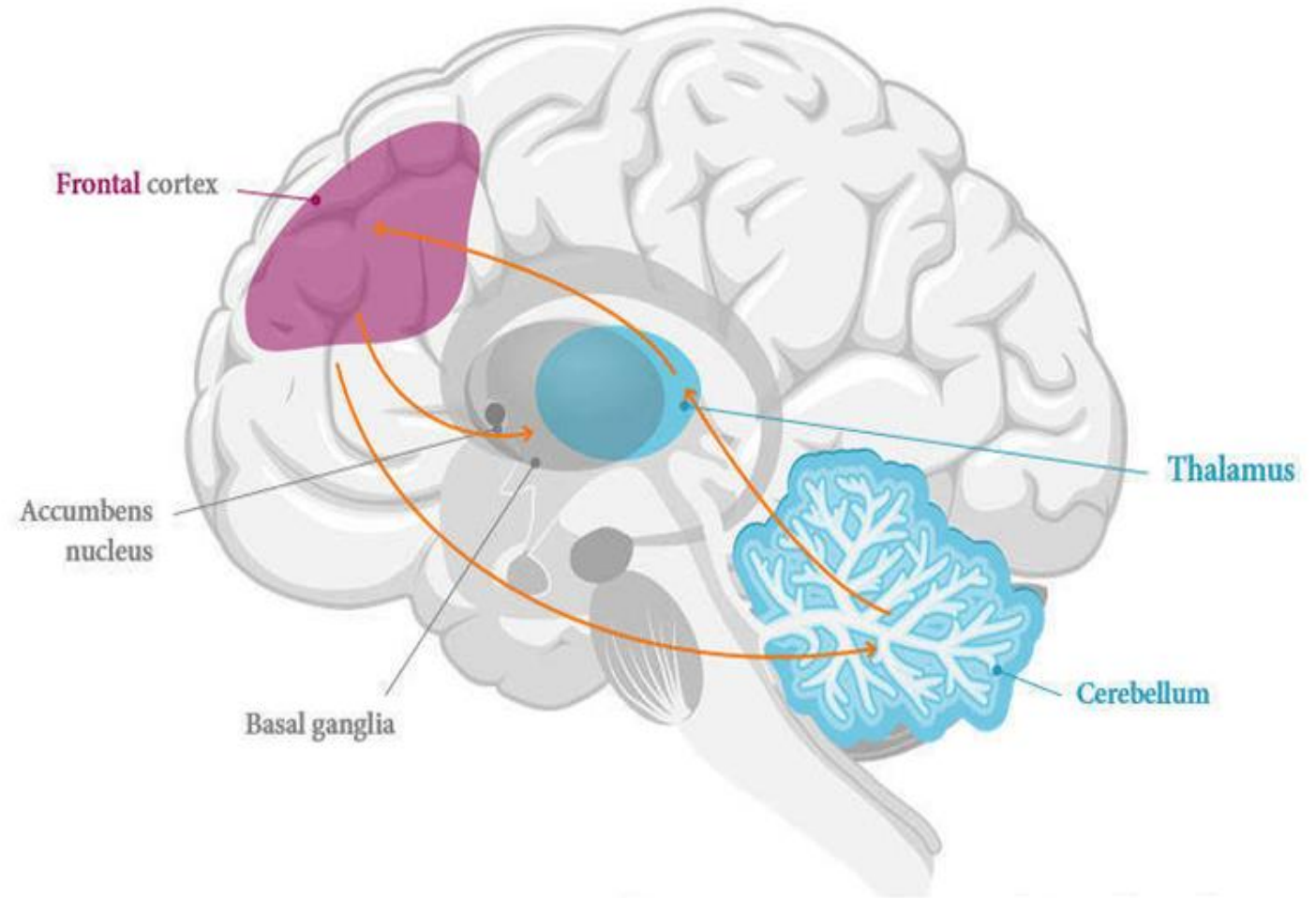
Títtleiki

- 3-5% av børnum og ungum hava ADHD (*Sundhedsstyrelsen, 2020*)
- Í DK er 80% av børnum ávíst til útgreiningar fyri ADHD dreingir, meðan kanningar av fólkamongd vísa uml. 60% dreingir
- Diagnosan, ið kemur oftast fyri í psykiatri í DK (20% av øllum ásettum diagnosum)

Orsökir til ADHD

---

sernám

NÁMSFRÓDILIG OG SÁLARFRÓDILIG
RÁÐGEVING

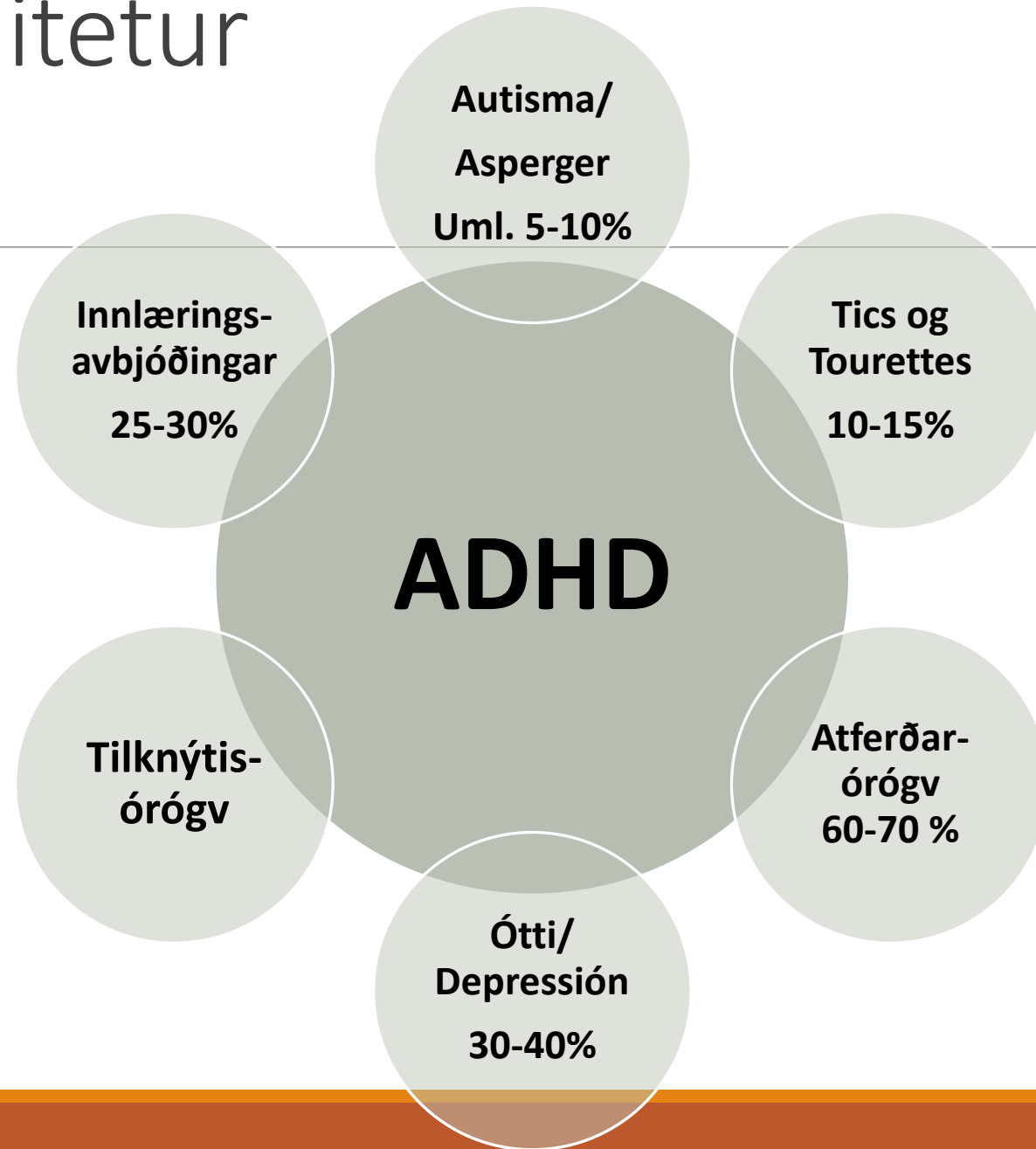
Heilivágur

- Minkar um hyperaktivitet og impulsitivitet
- Megna betur hugsavning
- Síggja meir burtur frá óviðkomandi sansaárinum
- Hjálp til tað sosiala, minnið, innlæring
- Stendur ikki einsamallur

Komorbiditetur

Damm & Thomsen, (2012)

Ávirkanin av ADHD gjøgnum lívið

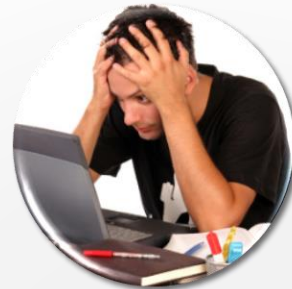
BARNGARÐUR

- Niðursetta spæliatferð
- Ósemjur við systkin og foreldur
- Foreldur kenna seg avbjóðaði
- Óhapp

SKÚLI

- Ósemjur og frávising frá floksfeløgum og lærarum
- Innlæringaravbjóðingar
- Faklig undiravrikan
- Áhuga fyri royking, alkohol, stoffum
- Sjálsvirðið

UNGDÓMSÁR

- Frávíst frá vinfólkum og lærarum
- Ófullfíggað skúlagongd
- Misbrúk
- Kriminalitetur
- Sjálsvirðið

VAKSIN

- Trupulleikar at skipa gerandisdagin
- Arbeiðmarknaður
- Kriminalitetur/dómar
- Óhapp
- Misnýtsla
- Sálarligar avbjóðingar
- Foreldraførleiki

Tað jaliga við at hava ADHD

- Byrja nógv projekt, góð hugskot, íverksetan
- Ikki bangin fyri at fara í gongd
- Váðafúsur atburður
- Lívlig, stuttlig, spennandi, kreativ

sernám

NÁMSFRØDLIG OG SÁLARFRØDLIG
RÁÐGEVING

Keldulisti

- Andersen, C. (2013): *Bevar roen – En metodehåndbog til inklusion af børn med ADHD*. Danmark, Frederikshavn: Dafolo
- Barkley, R. (2015): *Attention Deficit Hyperactivity Disorder A Handbook for Diagnosis & Treatment*. London, England: The Guilford Press
- Damm, D. & Thomsen, P.H (2012): *Børneliv i kaos*. Danmark, København: Hans Reitzels
- Erenbjerg, A.M. (2010): *At leve med ADHD, Da Rita flyttede ind*. Danmark: Dansk psykologisk forlag, Narayana Press.
- Hugskotssíða til lærarar: www.help4adhd.org
- Straarup, L. & Bertelsen, M. H., (2017): *ADHD i skolen. Styrk relationer, opmærksomhed og kommunikation*. Danmark, Viborg: Dansk psykologisk forlag
- Sundhedsstyrelsen (2020): *Udredning og behandling af ADHD hos børn og unge. National klinisk retningslinje*. [Guideline National klinisk retningslinje for udredning og behandling af ADHD hos børn og unge \(sst.dk\)](http://sst.dk)